

Annotatie commissie Zorg, Welzijn, Cultuur & Sport (ZWCS)

Van: drs. L.M. (Mark) Jongsma
Telefoon: 010-2672559
E-mail: m.jongsma@griffie.rotterdam.nl
Ons kenmerk: 25bb007828

Datum : 29 oktober 2025
Betreft : Conceptbegroting 2026 en 2e herziening 2025
Vergadering: 5 november 2025

1. Doel van de bespreking

De commissie wordt gevraagd de gemeenteraad te adviseren over:

- De voor de commissie relevante onderdelen van de concept begrotingsstukken 2026
- de 2e herziening 2025
- de voor deze commissie relevante belastingverordeningen (dit punt is beperkt van toepassing op de commissie ZWCS).

Met deze annotatie wordt u met behulp van hyperlinks meegenomen door het document, welke te vinden is op de website <https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/begroting-2026/>

Gang van zaken tijdens de commissiebehandeling

Wegens afwezigheid van wethouder Kasmi en in afstemming met de agenda van zijn vervanger, wethouder Zeegers, wordt voorgesteld om de onderwerpen cultuur en evenementen als laatste inhoudelijke punt te behandelen.

De onderwerpen van wethouders Buijt (Volksgezondheid & Zorg) en Achbar (Welzijn) samen zullen daarom als eerste besproken worden en daarna de onderwerpen van wethouder Achbar in het kader van Sport, waaronder ook Volkstuinen en Speeltuinen. Tot slot zullen dan de onderwerpen cultuur en evenementen besproken worden met wethouder Zeegers.

2. Voorgeschiedenis:

Op donderdag 17 juli 2025 is de [Voorjaarsnota 2025 en 1e herziening 2025](#) door de raad vastgesteld. Het college biedt de raad uiterlijk op 30 september van het jaar dat voorafgaat aan het begrotingsjaar de ontwerpprogrammabegroting ter vaststelling aan.

Vanuit de besprekingen over de voorjaarsnota is vanuit de raad de wens geuit om aan de voorkant vanuit het college het (financiële) beeld gepresenteerd te krijgen waarbinnen de begroting opgesteld is. Hierover heeft u brief [25bb006269](#) ontvangen. In deze brief vindt u informatie over de actuele stand van:

- Kosten jeugd lokaal;
- Het resultaat binnen de GRJR over 2024 (tijdens de voorjaarsnota vaak als "9 miljoen" benoemd);
- De ontwikkelingen in de WMO;
- Actualisatie BUIG;
- Effect meicirculaire op Gemeentefonds;
- Effect CAO-gemeenten;
- Terugbetaling RIM.

Op 25 september 2025 heeft u een brief van de Provincie Zuid-Holland ontvangen ([25bb006838](#)). In deze brief geeft de toezichthouder kanttekeningen/aandachtspunten mee over:

- De spreiding in het resultaat over de jaren;
- Het negatieve resultaat in de voorjaarsnota 2025;
- De ontwikkelingen in het gemeentefonds en de terugval daarin vanaf 2028;
- De vraag om een uitgebreide onderbouwing van de opgenomen besparingen in de jeugdzorg in de begroting 2026.

3. Te bespreken stukken:

Om digitaal overzicht te generen in het aantal te betrekken stukken is er binnen iBabs een Onderwerpdossier aangemaakt. In iBabs kunt u in de linker kolom bij overzichten op Onderwerp dossier klikken en vervolgens "concept-Begroting 2026 en Tweede herziening 2025" selecteren.

Raadsvoorstel etc

- [Belastingverordeningen 2026 en Kadernota Lokale Lasten 2022-2026](#)
- [Raadsvoorstel over vaststelling tweede herziening 2025 en begroting 2026](#)
- [Watdoetdegemeente.rotterdam.nl](#)
- [Raadsvoorstel over vaststellen Kadernota Lokale Lasten 2022-2026, naderde herziening](#)

Inspreekbijdragen

Bij het [inspreekmoment voor de begroting op 15 oktober](#) is door drie mensen ingesproken over zwembad Overschie. Ook hebben zij hun insprekbijdrage schriftelijk gedeeld. Deze zijn te vinden bij het inspreekmoment.

Overige te betrekken stukken

- 1 [\[25bb007547\] Beantwoording vragen Crielaard over aangekondigde sluiting zwembad Overschie](#)
- 2 [\[25bb006838\] Brief van Provincie Zuid - Holland over tussenbericht financieel toezicht 2025](#)
- 3 [\[24bb009249\] Brief van Provincie Zuid - Holland over Financieel toezicht begroting 2025](#)
- 4 [\[25bb007660\] Brief van Rekenkamer Rotterdam over aanpak P&C-cyclus: begroting 2026](#)
- 5 [\[25bb007661\] Bijlage behorende bij 25bb007660 over aanpak P&C-cyclus: begroting 2026](#)
- 6 [\[25bb007616\] Beantwoording technische vragen concept Begroting 2026 / 2e herziening 2025](#)
- 7 [25bb005324 collegebrief over Monitor Zorg, Welzijn en Wijkteams ZWW 1e tertaal 2025 Rotterdam](#)
- 8 [25bb006520 Brief van Jeugdhulp Rijnmond over aanbidding definitieve begrotingstukken GRJR](#)

Technische vragen en toezeggingen

[De technische vragen](#) zijn op vrijdag 17 oktober 2025 beantwoord en bij de vergaderstukken geplaatst. In de beantwoording van de technische vragen vindt u mogelijk antwoorden of extra informatie over de onderstaande aandachtspunten.

4. Aandachtspunten

NB De griffie heeft voor u een leeswijzer gemaakt met een verwijzing naar de webpagina's met voor deze commissie relevante informatie. Deze leeswijzer treft u achteraan deze annotatie (bijlage 2).

Algemeen

- [op pagina 3 van de begroting wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste ontwikkelingen](#)

- [Structureel exploitatiesaldo](#): Het structureel exploitatiesaldo betreft het verschil tussen de structurele lasten (kosten) en de structurele baten (opbrengsten). Indien de begroting niet structureel in evenwicht is, kan de Provincie Zuid-Holland de gemeente onder verscherpt toezicht plaatsen. De ontwikkeling in de omvang van de baten en de lasten in de tijd is hierin belangrijk. U kunt dit ook zien in het [overzicht van baten en lasten](#).

Gezien de rol van een raadslid cf. Gemeentewet kunt u de volgende vragen stellen: Is het structureel exploitatiesaldo meerjarig in evenwicht? Worden reëel begrote structurele lasten gedekt door structurele inkomsten?

Bij de [voorjaarsnota](#) was dit voor het jaar 2026 begroot op 0,9%, nu staat dit op voor 2026 op -1,0%.

- [Netto schuldquote](#): Deze tabel geeft snel inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Hierin is een verslechtering te zien ten opzichte van de [Voorjaarsnota 2025](#) (maar ook ten opzicht van de [begroting 2025](#)), door bijvoorbeeld de vaste schulden, welke in miljoenen zijn weergegeven, over de jaren te vergelijken ziet u de schuldontwikkeling van de gemeente Rotterdam. Op de [Balans](#) kunt u in één oogopslag de ontwikkelingen zien per balanspost zoals de vaste schulden (Vreemd Vermogen) maar ook het bezit (vaste activa) en dit eventueel vergelijken met het [zelfde beeld in de begroting van 2025](#).

- Bij de [Algemene Reserve](#) ziet u in 2025 een onttrekking van € 87.728, - x 1000; klik hiervoor op het wolkje aan het einde van de regel. In de [voorjaarsnota](#) was dit een bedrag van € 45.074, - x 1000. Waarmee de Algemene reserve kleiner wordt om risico's af te dekken.

- In het [overzicht met bijstellingen](#) ziet u de belangrijkste bijstelling met daaronder de toelichting./ Het verdient de aanbeveling om bij de voor u relevante onderwerpen de bijstellingen te bekijken op de tab "Financiën" per programma, hier worden ook de toelichtingen gegeven.

Programma Volksgezondheid

Alle informatie over het programma volksgezondheid treft u vanaf [p.171](#) van de begroting. Alle financiële bijstellingen op dit programma en een toelichting daarop treft u op p.178.

In het onderzoeksprogramma 2025 belooft de Rekenkamer Rotterdam om u te ondersteunen in het verwerken van informatie uit financiële stukken van de P&C-cyclus. In de brief reflecteert de rekenkamer op de Begroting 2026. De rekenkamer beperkt zich in deze brief tot twee aspecten, namelijk de navolgbaarheid van (1) de programma's; en (2) het meerjarig financieel beeld. Volksgezondheid is 1 van de programma's die de rekenkamer specifiek heeft bekeken. [In de bijlage](#) bij de brief van de rekenkamer treft u een gedetailleerde analyse van het begrotingsprogramma volksgezondheid. Dit treft u op p.8 van de bijlage bij de brief van de rekenkamer.

Programma zorg, welzijn en wijkteams (P191 t/m 201)

Alle informatie over het Programma zorg, welzijn en wijkteams treft u vanaf p.191 van de begroting. Alle financiële bijstellingen op dit programma en een toelichting daarop treft u op p.200.

Jeugdhulp

In de miljoenennota van het Rijk is 780 mln. compensatie tekorten jeugdhulp over de jaren 2023 en 2024 opgenomen. Het aandeel van Rotterdam is circa 4,75% en komt neer op een eenmalige uitkering in het gemeentefonds met een bandbreedte tussen de 30 en 34 mln. in 2025. De uitkering is opgenomen in de septembercirculaire en derhalve nog niet verwerkt in de tweede herziening 2025/begroting 2026.

Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR)

In de [vergadering van 24 september](#) heeft u het onderzoek van De Rekenkamer naar de GRJR in de commissie besproken en besluitvorming hierover heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 2 oktober.

Regionale Bestuursopdracht Kostenbesparing (RBOK)

In de brieven van de provincie wordt aangegeven dat een deel van de taakstellingen RBOK en RBOK+ in de jaren 2027 (€ 40,2 miljoen) en 2028 (€ 40,7 miljoen) onvoldoende onderbouwd waren. De provincie vond het daarom te risicovol om vooraf rekening te houden met de financiële effecten van dit deel van de taakstellingen en heeft de gemeente gevraagd deze eerst verder uit te werken. Aan de hand van de (bijgestelde) Kadernota 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) heeft de gemeente een nieuwe meerjarenprognose opgesteld. Die laat inclusief de verwachte besparingen door de Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK) en de Rotterdamse extra ambitie (RBOK+) een beperkte kostenstijging zien. De provincie heeft de gemeente verzocht om deze besparing bij de begroting 2026 uitgebreid toe te lichten. Vindt u dat deze besparingen voldoende toegelicht zijn in de begroting en/of deze besparing juist/reëel en meerjarig/structureel goed onderbouwd zijn (conform gemeentewet art. 189 lid 2 en het verzoek van de provincie)?

Op [pagina 222](#) van de begroting is de RBOK als financieel risico opgenomen.

Bestuursopdracht zorg

Het college heeft eerder opdracht gegeven met maatregelen te komen voor een toekomstbestendig zorgstelsel voor Rotterdam. Deze bestuursopdracht Zorg moet leiden tot beperking van de groei van het beroep op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Binnen de Bestuursopdracht Zorg zijn diverse maatregelen ingevoerd om de oplopende zorguitgaven te dempen. De verwachting van het college is, dat de maatregelen voldoende effect hebben om binnen begroting te blijven. De gemeente blijft de effecten van de maatregelen monitoren. Dat gebeurt met kwantitatieve data en door gesprekken met medewerkers in de uitvoering en zorgaanbieders. De gemeenteraad wordt over de voortgang geïnformeerd via een bijlage bij de monitor voor het programma Zorg, Welzijn en Wijkteams (ZWW).

De monitor voor het tweede tertaal 2025 was op het moment van schrijven van deze annotatie nog niet ontvangen. Deze wordt medio november verwacht.

Wel is de eerdere monitor met de cijfers t/m het [1e tertaal 2025](#) beschikbaar.

Leerlingenvervoer

De voortgang van het leerlingenvervoer wordt op 19 november a.s. in de commissie besproken.

Sociale Basis

Een stevige sociale basis die aansluit op de gemeenschapskracht, is noodzakelijk voor een blijvend gezond en veerkrachtig Rotterdam en speelt een belangrijke rol in het beheersbaar houden van zorggebruik. Op 16 september zijn de commissies WIOSSAN en ZWCS hierover bijgepraat en dit najaar zal er nog een raadsvoorstel aan de gemeenteraad voorgelegd worden.

College Targets

[De Collegetargets](#) kunt u in het overzicht op pagina 5 van de begroting en per programma teruglezen. Voor deze commissie zijn de volgende targets van belang:

target 10: woon(zorg)concepten

target 11: jeugdpreventie

target 12: sportdeelname

Programma Sport en Recreatie

Alle informatie over sport en recreatie treft u vanaf [p.137](#) van de begroting. Op p.147 treft u alle financiële bijstellingen van dit programma met een toelichting op iedere bijstelling.

5. Financiële consequenties

In het raadsvoorstel ziet u op programmaniveau een overzicht van de baten en lasten per programma. Bij de programma's worden op de pagina financiën de financiële bijstellingen toegelicht. In de financiën ([vanaf p.223 van de begroting](#)) treft u de balans, de grondslagen en het overzicht van baten en lasten.

Programma Cultuur (en Evenementen)

Alle informatie over het programma cultuur treft u vanaf p.72 van de begroting. Op p.80 treft u de financiële wijzigingen binnen het programma cultuur en de toelichtingen daarop.

Op 10 december worden nog de volgende culturele onderwerpen in de commissie besproken:
Nieuw Adviesmodel Culturele Sector, Aankoop Steigerkerk (tbv Museum Rotterdam),
Museumvisie.

6. Overige relevante informatie

1. (22bb4152) Coalitieakkoord 2022-2026
2. www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl

7. Verdere procedure

Het college reageert in één integrale brief op nog openstaande vragen en toezeggingen vanuit de commissies, die betrekking hebben op de concept-Begroting 2026. Deze brief wordt op maandag 10 november 2025 voor 12.00 uur verstuurd.

[Het gehele behandelproces is op de themapagina terug te lezen.](#)

Op dinsdag 11 november is het debat over de begroting in de gemeenteraad.
Besluitvorming/Stemmingen is voorzien op donderdag 13 november.

Bijlage 1 Format moties en amendementen met een financiële wijziging op het ontwerpbesluit in de P&C-cyclus

Werkwijze met betrekking tot moties en amendementen:

Een amendement is een wijziging van het ontwerpbesluit. Waarbij het idee is dat het ontwerpbesluit dusdanig geamendeerd wordt zodat de strekking helder is en daarbij ook de relevante tabellen in de programma's worden gewijzigd. Het aanpassen van het raadsbesluit wordt daarna zo snel mogelijk vormgegeven. Zie hiervoor de formats in bijlage 1.

Wilt u vooraf technisch advies inwinnen over een amendement of een motie, dan kunt u daartoe contact opnemen met de betreffende commissiegriffier. De commissiegriffiers zijn u hierbij graag van dienst.

Ter voorbereiding op de concept-begroting treft u onderstaand technische informatie over financiële moties en amendementen en hoe u deze vorm moet geven. Zoals weergegeven in de artikelen 44 en 47 van Reglement van Orde.

De commissiegriffiers zijn u graag van dienst bij het technisch adviseren over moties en amendementen. Als u hiervan gebruik wilt maken, dan is het verzoek om daar tijdig contact over op te nemen met de commissiegriffier.

Na de beraadslagingen wordt eerst over amendementen en daarna over moties gestemd. De stemvolgorde van de amendementen en de moties wordt bepaald op basis van volgorde van het moment van indienen en verstrekkendheid: bij twee moties/amendementen van gelijke strekking wordt er eerst gestemd over de meest verstrekkende motie/amendement.

Algemeen

- Amendementen dienen voor (balans neutrale) overhevelingen tussen programma's en wijzigen het ontwerpbesluit.
- Financiële moties betreffen één programma.
- Moties kunnen ook niet financieel zijn (bv verzoek om een plan/onderzoek in een bepaalde richting).
- Een motie betreft niet een concreet besluit en heeft geen directe juridische betekenis maar wel een politieke betekenis.

Technische vereisten amendement

- Noem de programma's en de bedragen. Geef hierbij aan hoe groot de verhoging (baten of lasten, niet beide) en verlaging van de (lasten of baten, niet beide) moet zijn.
- Een amendement dient dekkend te zijn (+ en – even groot).
- De dekking dient met deze wijziging in het alleen voorliggende ontwerpbesluit uitvoerbaar te zijn.

Technische vereisten financiële moties

- Geef concreet aan binnen welk programma, product of activiteit het budget dient te worden verhoogd en waar het budget precies binnen ditzelfde programma dient te worden verlaagd (de dekking). Met concrete bedragen.
- Dit dient dekkend te zijn.
- De dekking dient uitvoerbaar te zijn.

FORMAT (FINANCIELE) MOTIE

Ieder raadslid heeft het wettelijke recht om moties in te dienen, werkwijze conform artikel 44 en 47 van het reglement van orde van de gemeenteraad van Rotterdam. Een motie is een korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waarmee een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken. Wijze van indienen van een motie: Een motie moet ter vergadering, om in behandeling genomen te kunnen worden, schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend na een duiding in de vergadering.

Raadsvergadering d.d.:	
Onderwerp/Agendapunt	
De gemeenteraad van Rotterdam, gehoord de beraadslaging, - overwegende - van oordeel dat* - van mening dat* * Keuze maken	
De gemeenteraad: - verzoekt het college van b&w* - roept het college van b&w op* - dringt aan* - spreekt uit* - nodigt uit* - constateert* en gaat over tot de orde van de dag. * Keuze maken	<u>Technische vereisten financiële moties</u> • Geef concreet aan binnen welk programma, product of activiteit het budget dient te worden verhoogd en waar het budget precies binnen ditzelfde programma dient te worden verlaagd (de dekking). Met concrete bedragen. • Dit dient dekkend te zijn. • De dekking dient uitvoerbaar te zijn.
Ondertekening en naam: (art 44 RvO: één naam is verplicht)	

FORMAT AMENDEMENT

Ieder raadslid heeft het wettelijke recht om een amendement in te dienen, werkwijze conform artikel 47 van het reglement van orde van de gemeenteraad van Rotterdam. Een amendement is een voorstel tot wijziging van een ontwerpverordening of ontwerpbesluit, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen.

Raadsvergadering d.d.:	
Onderwerp/Agendapunt:	
Besluit de voorjaarsnota als volgt te wijzigen:	<u>Technische vereisten financieel amendement</u> • Noem de programma's en de bedragen. Geef hierbij aan hoe groot de verhoging (baten of lasten, niet beide) en verlaging van de (lasten of baten, niet beide) moet zijn. • Een amendement dient dekkend te zijn (+ en – even groot). • De dekking dient met deze wijziging in het alleen voorliggende ontwerpbesluit uitvoerbaar te zijn.
Toelichting:	
Ondertekening en naam: (art 47 RvO: één naam is verplicht)	

Bijlage 2: Leeswijzer begroting 2026 (incl. 2e herziening 2025)

Algemeen

- [artikel 4 van de financiële verordening](#)
- [raadvoorstel over vaststellen belastingverordeningen 2026 25bb006556](#).
- [De lokale heffingen](#)
- [De lokale lastendruk](#)
- [Belastingcapaciteit voor 2026](#) (N.B. Nog niet bekend)
- [Raadsvoorstel](#) (onder punt 3 treft u een aantal nieuwe kredietvoorstellen).
- [Samenvatting van ontwikkelingen](#).
- [Structureel exploitatiesaldo](#)
- [overzicht van baten en lasten](#).
- [Netto schuldquote](#)
- [Balans](#)
- [Meerjarige balans](#)
- [Reserves](#)
- [Algemene Reserve](#)
- [Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#)
- [Rotterdamse Investeringsmotor \(RIM\)](#)

Door op het tekstwolkje aan het einde van deze regel te klikken ziet u de groei van deze cilinder die ieder jaar een grotere toevoeging verlangt als gevolg van investeringen met een tekort in de dekking van de lasten in cilinder 1 en 2. Het totale verloop van de reserves kunt u vinden in [dit](#) overzicht.

-[Overzicht met bijstellingen](#) ziet u de belangrijkste bijstellingen met daaronder de toelichting. Het verdient de aanbeveling om bij de voor u relevante onderwerpen de bijstellingen te bekijken op de tab "Financiën" per programma, hier worden ook de toelichtingen gegeven. Alle "Ramingsbijstellingen vermijdbaar" zijn te beïnvloeden middels een amendement. U kunt een makkelijk overzicht creëren door met de [excel](#) bijvoorbeeld 1 jaar te selecteren.

- [Grondslagen](#)
- [miljoenennota 2026](#)
- [septembercirculaire](#) gemeentefonds 2025.
- [Wijkplannen](#)

Voor de commissie ZWCS zijn de volgende webpagina's van de begroting en de 2^e herziening 2025 van belang. Rechtsboven in de balk kunt u het gezochte paginanummer invoeren en dan wordt u doorgeleid naar de betreffende pagina.

Op de website staat ook een leeswijzer boven aan de menubalk met daarin nadere uitleg over bedragen, definities (begrotingstaal) en aan het eind overzicht van een fors aantal aanpassingen op de website na publicatiedatum.

Inhoudsopgave website

Pag.

Voortgang 2025

webpagina 3, deze informatie staat ook op de pagina voortgang bij het programma

Bestuurlijke hoofdlijnen	webpagina 4
Collegetargets	webpagina 5
Financieel beeld 2025-2029	webpagina 6
Samenvatting bijstellingen	webpagina 7
Toelichting opbouw website en programma's	webpagina 12
<i>Programma Cultuur</i>	<i>webpagina 72-80</i>
<i>Programma Volksgezondheid</i>	<i>webpagina 171-178</i>
<i>Programma zorg, welzijn en wijkteams</i>	<i>webpagina 191 t/m 201</i>
<i>Programma Sport en Recreatie</i>	<i>webpagina 137 t/m 147</i>

Paragrafen

BBV- Indicatoren	P 203
Bedrijfsvoering	P 204-206
Investerings	P 214
Subsidies	P 219
Sustainable development goals	P 220
Verbonden partijen	P 221
Weerstandsvormogen en risicobeheersing	P 222
Reserves	p 225
Voorzieningen	P 226

Beantwoording technische vragen:

De volgende vragen zijn van belang voor de commissie ZWCS

<i>Programma</i>	<i>Nummer vraag</i>
Volksgezondheid	23, 24 & 25
Zorg & Welzijn	1 t/m 6, 50 t/m 65, 69, 93 t/m 95, 136, 189 t/m 191
Sport & Recreatie	41 t/m/ 43, 140, 141, 186, 187 & 197
Cultuur	84 t/m 87, 127, 128, 133, 134, 140, 145, 182, 183

